

Nr 271.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förlängning av statens borgensåtagande för vissa skuldförbindelser av Husaby aktiebolag; given Stockholms slott den 14 maj 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Axel Gjöres.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 maj 1948.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och socialdepartementen annäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Gjöres, fråga om *förlängning av statens borgensåtagande för vissa skuldförbindelser av Husaby aktiebolag* samt anför därvid följande.

År 1946 beslöto statsmakterna att nedlägga driften vid Svenska skifferoljeaktiebolagets oljeverk i Kinne-Kleva. I samband härmed vidtogos flera olika åtgärder för att hjälpa den friställda arbetskraften till andra försörjningsmöjligheter. Bland annat bidrog staten till att en industri för tillverk-

ning av rostfria matbestick (Husaby aktiebolag) förlades till Kinne-Kleva. För att möjliggöra detta medgav riksdagen i skrivelse den 27 juni 1946, nr 435 (prop. nr 214: 1946), att staten finge på de närmare villkor, som Kungl. Maj:t ägde bestämma, iklädas betalningsansvar för lån på sammanlagt högst 1 200 000 kronor, som ifrågavarande bolag kunde komma att upptaga hos affärsbank. Härvid förutsattes att borgensåtagandet skulle upphöra inom två år och tre månader sedan bolaget börjat driften i Kinne-Kleva eller, såsom då beräknades, den 1 oktober 1948.

Med stöd av riksdagens medgivande anbefalldes Kungl. Maj:t den 28 juni 1946 statskontoret att å statens vägnar teckna borgen för ifrågavarande lån. Härvid skulle bland annat det villkoret gälla, att statens borgensåtagande skulle till tiden begränsas så, att det ej komme att avse lån, som förfölle till betalning senare än tre månader efter ett eventuellt nedläggande av bolagets drift vid Kinne-Kleva eller under några förhållanden senare än vid utgången av år 1948. Bolaget skulle såsom säkerhet överlämna förlagsinteckningar med bästa rätt i den till bolagets förevarande rörelse hörande förlageegendomen till belopp, motsvarande minst det belopp som borgensförbindelsen avsåge. Solidarisk underborgen skulle vidare tecknas av bolagets stiftare.

Sedermera tecknade statskontoret, med iakttagande av de föreskrivna villkoren, borgen för Husaby aktiebolags skuldförbindelser till Aktiebolaget Jordbrukarbanken den 20 september 1946 å 500 000 kronor, den 27 januari 1947 å 300 000 kronor och den 30 augusti 1947 å 200 000 kronor eller å tillhoppa 1 000 000 kronor.

I skrivelse den 10 mars 1948 har *Husaby aktiebolag* anhållit, att statens borgensåtagande måtte utsträckas till den 31 december 1952 och omfatta för år 1949 800 000 kronor, för år 1950 700 000 kronor, för år 1951 600 000 kronor och för år 1952 500 000 kronor. Samtidigt skulle liksom nu den begränsningen gälla, att borgensåtagandet icke i något fall skulle avse lån, som förfölle till betalning senare än tre månader efter ett nedläggande av bolagets drift.

Såsom skäl för sin framställning åberopar bolaget, att det för närvarande sysselsatte ett 80-tal förutvarande arbetare hos Svenska skifferoljeaktiebolaget jämte anhöriga till dessa och folk från orten, så att antalet anställda uppginge till 130 personer. Under år 1948 beräknades personalen stiga till 180 personer. Därest icke staten förlängde sitt borgensåtagande, måste rörelsen avvecklas med början den 1 oktober 1948. Härigenom skulle de anställda bli utan arbete. Vidare komme förluster att åsamkas bolaget, när det måste avveckla rörelsen innan ännu bolagets kapacitet kunnat till fullo utnyttjas. Genom förseningar i gjorda ombyggnadsarbeten och försenade leveranser hade bolaget kommit i gång med sin drift senare än från början avsetts. Omsättningen under tiden november 1946—december 1947 hade varit drygt 1 000 000 kronor. Praktiskt taget hela tillverkningen hade gått till export till hårdvalutaländer. Omsättningen under år 1948 beräknades stiga till 2 000 000 kronor och under år 1949 till omkring 2 500 000 kronor,

om förutsättningarna vore desamma som nu. Bolagets högsta kapacitet beräknades vid gynnsamma förhållanden vara nådd vid en årlig omsättning av cirka 4 000 000 kronor. Bolagets ledning bearbetade för närvarande vissa nya marknader för export och hade upplagt nya begärliga exportartiklar. Ledningen för bolaget hade goda förhoppningar om en lyckosam utveckling för företaget. Något behov av ytterligare förlängning av statens borgensåtagande torde enligt bolagets uppfattning icke behöva befaras.

Över Husaby aktiebolags framställning ha yttranden inhämtats från Kinne-Klevautredningen, vilken i sin tur hört Svenska skifferoljeaktiebolaget, samt från statskontoret.

Kinne-Klevautredningen anför, att den funne det önskvärt, att Husaby aktiebolags verksamhet fortsatte till dess att ny industriell verksamhet igångsattes vid Kinne-Kleva. Förslag härom beräknade utredningen kunna framlägga innevarande år. När dessa förslag kunde genomföras, vore emellertid i rådande ekonomiska läge ovisst. I allt fall torde avsevärd tid komma att förflyta, innan driften kunde igångsättas. Utredningen tillstyrkte därför Husaby aktiebolags framställning.

Statskontoret förklarar sig ha intet att erinra mot ett bifall till den remitterade framställningen. Statskontoret förutsatte därvid, att enahanda säkerhet som nu komme att föreskrivas i fråga om det nya borgensåtagandet.

På de i ärendet anförda skälen anser jag mig kunna förorda, att staten till 1952 års utgång intill ett belopp av högst 800 000 kronor ikläder sig fortsatt betalningsansvar för Husaby aktiebolags skuldförbindelser till affärsbank. Frågan torde böra underställas riksdagens prövning. Det synes lämpligt att till Kungl. Maj:t överlämnas att bestämma de närmare villkoren för det fortsatta borgensåtagandet.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

medgiva att staten må på de närmare villkor, som Kungl. Maj:t äger bestämma, till 1952 års utgång iklädas fortsatt betalningsansvar intill ett belopp av högst 800 000 kronor för Husaby aktiebolags skuldförbindelser till affärsbank.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Olle Hellberg.